

Kart og kompass (M U V)

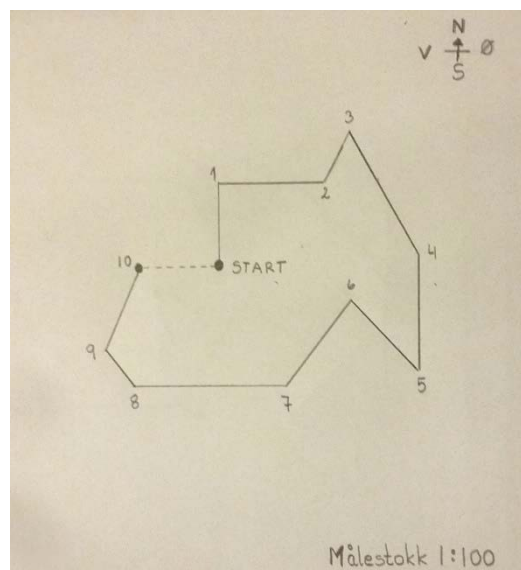
Ved hjelp av kart og kompass skal elevene bevege seg gjennom ei «usynlig» orienteringsløype.

Tema:

Kart, kompass, målestokk

Utstyr

- «Kart»
- Orienteringskort
- Kompass
- Blyant
- Kjegler

Gjennomføring

Som en start på aktiviteten er det greit å repetere hvordan man bruker kart og kompass.

Himmelretningen

Vi har fire himmelretninger; nord, sør, øst og vest. Disse forkortes ofte med N, S, Ø og V. Når du studerer kartet er nord alltid oppover på kartet.

Målestokk

Kartets målestokk indikerer hvor mange ganger kartet er forminsket.

Målestokk	På kartet	I terrenget
1:50 000	1 cm	500 m
1:15 000	1 cm	150 m
1:10 000	1 cm	100 m

Ved å måle avstanden mellom to punkter på kartet, kan man ved hjelp av målestokken finne ut hvor lang avstand det er mellom de to punktene i virkeligheten.

Å bevege seg etter kompasset

1. Plasser kompasset oppå kartet. Legg kanten på kompasset, med marsjretningspilen fra det stedet du er, til det punktet du skal. Vær nøye. Marsjretningspila må peke den veien du skal. (Ikke bry deg om kompassnåla.)
2. Drei kompasshuset slik at nordpilen og hjelpelinjene i bunnen av kompasshuset er parallelle med nord-sør på kartet.
3. Ta kompasset vekk fra kartet. Hold det vannrett i hånden. Snu deg og kompasset slik at kompassnåla ligger inne i kompasshusets nordpil.

Pass på at den røde delen av kompassnåla peker mot N-merket inne i kompasshuset. Marsjretningspila peker nå i den retningen du skal gå.

Aktiviteten gjennomføres på en fotballbane eller en stor slette.

Elevene jobber sammen i par eller individuelt.

Hver gruppe får tildelt et kart, orienteringskort, kompass og blyant.

Lærer plasserer ut en eller flere kjepler omtrent midt på banen.

Gruppa velger en kjeple som de skal starte ved. Deretter gjør elevene følgende:

1. Måler avstanden på kartet mellom start og første punkt. Skriver ned hvor lang avstand det er på kartet og i virkeligheten.
2. Tar ut kompasskurs for å finne ut i hvilken retning de skal gå.
3. Går etter kompasset fra startpunktet til punkt 1.
4. Når de mener de har kommet til punkt 1 gjentar de 1.-3. for strekningen og veien mellom punkt 1 og 2.

Slik skal de bevege seg hele løypa igjennom.

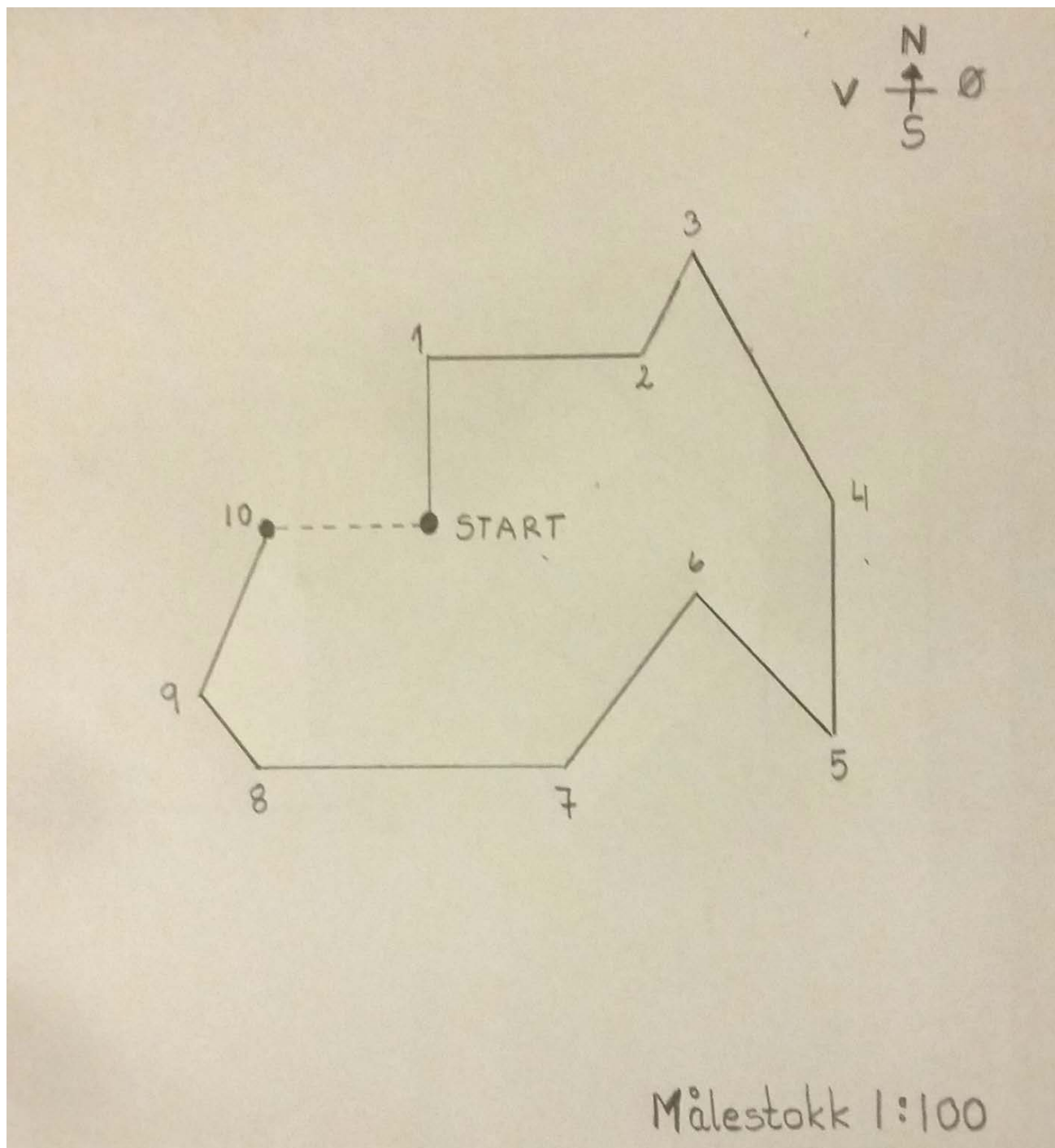
Når elevene har kommet til det stedet de tror er siste punktet skal de måle avstanden mellom det og startpunktet. Ta ut kompasskurs og se om avstanden og retningen stemmer med kartet.

Variasjon

- Det er også mulig å gjennomføre aktiviteten i en gymsal/ idrettshall.
- Aktiviteten gjennomføres med et nærområdekart.
- Elevene kan lage kart/løype til hverandre.

Kart og kompass

Ved hjelp av kart og kompass skal dere bevege dere gjennom denne «orienteringsløypa».

ORIENTERINGSKORT:

NAVN: _____

1. Mål avstanden på kartet mellom start og første punkt. Skriv ned hvor lang avstand det er på kartet og i virkeligheten.
2. Ta ut kompasskurs for å finne ut i hvilken retning dere skal gå.
3. Gå etter kompasset fra startpunktet til punkt 1. Skriv ned gradtallet på marsjpilen.
4. Når dere mener dere har kommet til punkt 1 gjøres dere det samme fra punkt 1 til 2 og videre mellom alle punktene
5. Når det har kommet til det stedet de tror er siste punktet skal de måle avstanden mellom det og startpunktet. Ta ut kompasskurs og se om avstanden og retningen stemmer med kartet.

Strekning	Avstand på kartet	Avstand virkelighet	Grader på marsjpila
Start – 1			
1 – 2			
2 – 3			
3 – 4			
4 – 5			
5 – 6			
6 – 7			
7 – 8			
8 – 9			
9 – 10			
10 - start			